

« ____ » травня 2026 року

ОБґРУНТУВАННЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення, статті 222² Кримінального кодексу України та деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку»

10 червня 2023 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» № 3141-ІХ (далі – Закон № 3141-ІХ), який транспонує вимоги Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року про добросовісність та прозорість на оптовому енергетичному ринку (далі – Регламент (ЄС) № 1227/2011, REMIT). З урахуванням рішення Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства D/2018/10/MC-EnC про імплементацію REMIT, Закон № 3141-ІХ вносить відповідні зміни до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), «Про ринок електричної енергії» та «Про ринок природного газу».

На виконання вимог REMIT НКРЕКП періодично переглядає чинні нормативно-правові акти з метою їх удосконалення, узгодженості та приведення у відповідність до нормативно-правової бази Енергетичного Співтовариства.

Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП), зокрема наділяє НКРЕКП повноваженнями проводити розслідування зловживань та інших порушень на оптових енергетичних ринках та розглядати справи про адміністративні правопорушення відповідно до статей 163¹⁸, 163¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення на підставі складених протоколів про адміністративні правопорушення. Проте для реалізації зазначених повноважень необхідно узгодити норми статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення у частині надання права посадовим особам НКРЕКП складати протоколи про адміністративні правопорушення з положеннями статей 163¹⁸, 163¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Також, за результатами розслідувань зловживань та інших порушень на оптовому енергетичному ринку НКРЕКП може накладати штрафи та, у разі виявлення ознак кримінального правопорушення, звертатися до правоохоронних органів із заявою про вчинення кримінального правопорушення, зокрема за статтями 222² (маніпулювання на енергетичному ринку), 232³ (незаконне

використання інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів) Кримінального кодексу України.

Однак, зазначені статті, що були внесені у Кримінальний кодекс України Законом України від 19.06.2020 № 738-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів», містять неузгодженість, а саме посилення в примітці статті 222² на статтю 232² (приховування інформації про діяльність емітента), яка не стосується кримінального правопорушення, вчиненого на оптовому енергетичному ринку, та порушує логічну і системну узгодженість норм кримінального законодавства.

Ураховуючи, що посилення у статті Кримінального кодексу України є обов'язковою частиною норми, яка, у тому числі визначає «значний розмір», критерій шкоди та встановлює зв'язок між статтями Кримінального кодексу України, зазначена неузгодженість створює ризики для правозастосування, зокрема унеможливорює правильну кваліфікацію кримінального правопорушення за незаконне використання інсайдерської інформації щодо оптових енергетичних продуктів, і створює підстави для уникнення кримінальної відповідальності, ускладнює притягнення винних до відповідальності та виконання Україною міжнародних зобов'язань.

Також, положеннями законів України «Про ринок електричної енергії» (частина п'ята статті 73) та «Про ринок природного газу» (частина третя статті 17), встановлено обов'язок учасників оптового енергетичного ринку надавати Регулятору інформацію щодо господарсько-торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку, які стосуються оптових енергетичних продуктів. Зазначена інформація має подаватися у відповідності до вимог Порядку подання інформації про здійснені господарсько-торговельні операції, пов'язаних з оптовими енергетичними продуктами, затвердженого постановою НКРЕКП від 27.03.2024 № 618. Враховуючи це є необхідність встановити відповідальність учасників оптового енергетичного ринку за неподання або несвоєчасне подання зазначеної інформації Регулятору шляхом доповнення переліку інших порушень на оптовому енергетичному ринку та встановлення розміру штрафів, які накладає НКРЕКП, в законах України «Про ринок електричної енергії» (стаття 77) та «Про ринок природного газу» (стаття 59).

З урахуванням зазначеного Департаментом розслідувань зловживань на оптових енергетичних ринках та моніторингу звітності розроблено проєкт Закону України «Про внесення змін до статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення, статті 222² Кримінального кодексу України та деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку» (далі – проєкт Закону).

Проєкт Закону передбачає узгодження норм статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення у частині надання права посадовим особам НКРЕКП складати протоколи про адміністративні правопорушення відповідно до статей 163¹⁸, 163¹⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, усунення неузгодженостей положень статті 222² Кримінального кодексу України

та внесення змін до статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії», статті 59 Закону України «Про ринок природного газу» шляхом доповнення переліку інших порушень на оптовому енергетичному ринку та встановлення розміру штрафів, які накладає НКРЕКП, за неподання або несвоєчасне подання учасниками оптового енергетичного ринку інформації щодо господарсько-торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку.

Запропоновані зміни відповідають підходам, закріпленим у законодавстві Європейського Союзу, та практиці застосування REMIT на рівні національних регуляторів держав-членів ЄС, зокрема щодо забезпечення національним регуляторним органом мати повноваження складати протокол про адміністративні правопорушення, накладати адміністративні штрафи та вживати інші адміністративні заходи за порушення вимог REMIT, а також встановлювати відповідальність за порушення законодавства, що регулює функціонування оптового енергетичного ринку.

З огляду на викладене, Департамент розслідувань зловживань на оптових енергетичних ринках та моніторингу звітності пропонує схвалити проєкт Закону України «Про внесення змін до статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення, статті 222² Кримінального кодексу України та деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку» та розмістити його на вебсайті НКРЕКП з метою проведення необхідних регуляторних процедур.

Директор Департаменту

Тетяна МІЩЕНЕНКО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення, статті 222² Кримінального кодексу України та деяких законів України щодо вдосконалення законодавства у сфері запобігання зловживанням на оптовому енергетичному ринку

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) пункт 18 частини другої статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984, додаток до № 51, ст. 1122 з наступними змінами) викласти в такій редакції:

«18) посадові особи Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (статті 163¹⁸, 163¹⁹ та 188³⁶)»;

2) у статті 222² Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001, № 25-26, ст. 131 з наступними змінами):

в абзаці першому частини першої слова «на енергетичному ринку (ринок електричної енергії та ринок природного газу), що мають ознаки маніпулювання на оптових енергетичних ринках, визначені законодавством» замінити словами «на оптовому енергетичному ринку, які є маніпулюванням відповідно до законодавства»;

у примітці цифри «232²» замінити цифрами «232³».

II. Прикінцеві та перехідні положення.

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» (Відомості Верховної Ради України, 2017, № 27-28, ст.312):

у частині другій:

пункт 20 виключити.

У зв'язку з цим пункти 21 та 22 вважати відповідно пунктами 20 та 21;

пункт 20 викласти в такій редакції:

«20) інші порушення на оптовому енергетичному ринку:

а) неопрілюдження інсайдерської інформації;

б) опрілюдження інсайдерської інформації з порушенням встановлених вимог;

в) здійснення операцій відповідно до оптових енергетичних продуктів без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку;

г) неподання або несвоєчасне подання інформації про здійснення господарсько-торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку;»;

у частині четвертій:

після пункту 5⁶ доповнити новим пунктом 5⁷ такого змісту:

«5⁷) від 3000 до 100 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на учасників оптового енергетичного ринку за неподання або несвоєчасне подання інформації про здійснення господарсько-торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку;».

У зв'язку з цим пункт 5⁷ вважати пунктом 5⁸;

в абзаці двадцять шостому цифри «5⁵» замінити цифрами «5⁷».

2) у статті 59 Закону України «Про ринок природного газу» (Відомості Верховної Ради, 2015, № 27, ст.234):

у частині другій:

пункт 17 виключити.

У зв'язку з цим пункт 18 вважати відповідно пунктом 17;

пункт 17 викласти в такій редакції:

«17) інші порушення на оптовому енергетичному ринку:

а) неопрілюдження інсайдерської інформації;

б) опрілюдження інсайдерської інформації з порушенням встановлених вимог;

в) здійснення операцій відповідно до оптових енергетичних продуктів без реєстрації як учасника оптового енергетичного ринку;

г) неподання або несвоєчасне подання інформації про здійснення господарсько-торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку;»;

у частині четвертій:

доповнити пунктом 5⁷ такого змісту:

«5⁷) від 3000 до 100 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян - на учасників оптового енергетичного ринку за неподання або несвоєчасне подання інформації про здійснення господарсько-торговельних операцій на оптовому енергетичному ринку;»;

в абзаці двадцять п'ятому цифри «5⁵» замінити цифрами «5⁷».

3. Кабінету Міністрів України у трьох місячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

- 1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- 2) забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

4. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**